

Ion Albulescu, *Pedagogia comparată. Fundamente teoretice și cadre metodologice*, prefață Constantin Cuceș, col. "Academica", Seria "Științele Educației", Iași, Editura Institutului European, 2016, 152 p.

În anul 2016, la Editura Institutul European, în cadrul colecției ACADEMICA, a văzut lumina tiparului lucrarea *Pedagogia comparată. Fundamente teoretice și cadre metodologice*, elaborată de Prof. univ. dr. Ion Albulescu. Lucrarea face parte din seria *Științele educației*, și are meritul de a pune alături aspectele care țin de problematica evoluției conceptului și cele specifice demersului comparativ de cercetare.

Autorul este profesor doctor habilitat și director al Departamentului de Științe ale Educației, din cadrul Facultății de Psihologie și Științe ale Educației, a Universității Babeș-Bolyai Cluj-Napoca. Domeniile sale de interes țin de aspecte privind doctrinele pedagogice, alternativele

educaționale, pedagogia comunicării și, nu în ultimul rând, pedagogia comparată, însă specificul publicațiilor sale este dat de viziunea comprehensivă asupra fenomenului educațional.

Lucrarea *Pedagogia comparată. Fundamente teoretice și cadre metodologice*, elaborată de Prof. univ. dr. Ion Albulescu reprezintă un demers de consolidare a conceptului de pedagogie comparată, dar și o pledoarie pentru asumarea fenomenului educațional în strânsă legătură cu realizarea unui exercițiu reflexiv. Prin această scriere, autorul se adresează tuturor celor care sunt implicați, direct sau indirect, în procesul educațional, fie ei teoreticieni preocupați de contextualizarea / recontextualizarea conceptului sau practicieni aflați în căutarea unui model acțional.

Secvența introductivă a acestei cărți motivează nevoia existenței unei abordări comparative în educație și analizează motivele care au stat la baza apariției acesteia, privindu-le din perspectivă diacronică și sincronică. Tot acum este evidențiat rolul pedagogiei comparate de a "*asigura atât înțelegerea diferențelor semnificative dintre sistemele naționale de educație, precum și posibilitatea unei cooperări funcționale, în beneficiul reciproc, care nu obligă pe nimeni să renunțe la propria identitate*", după cum afirmă însuși autorul. Motivele care stau la baza nevoii de structurare a unei

abordări comparative sunt dintre cele mai diverse, pornind de la internaționalizare, fenomen tot mai puternic resimțit în zilele noastre și culminând cu globalizarea faptelor educative.

Prima parte a lucrării, intitulată *Problematika pedagogiei comparate*, analizează demersul de stabilire a identității științei comparative a educației și marchează contribuțiile semnificative pe care, de-a lungul timpului, pedagogii comparatiști le-au avut. Din multitudinea sintagmelor propuse de-a lungul timpului, pentru a ilustra această viziune, autorul optează pentru cea de "Pedagogie comparată", considerând-o o alegere justificată, tocmai datorită regăsirii acesteia, cu precădere, în scrierile românești.

În ceea ce privește abordarea istorică a conceptului, lecturarea subcapitolului *Protoistoria pedagogiei comparate* ne permite să intuim un demers cu adevărat susținut de documentare cu privire la bazele apariției acestei științe și la cele două secole de evoluție. Pornim, astfel, în periplusul stabilirii identității ei, de la călătoria Antichității, permanent preocupați de identificarea activităților educative ale popoarelor pe care le vizitau și ajungem la început de secol XIX, când "*ideea de cultură specifică, națională, pe de o parte, și cea de universalitate, pe de altă parte, apăreau și se dezvoltau*", după cum afirmă autorul. Abordarea istorică este completată de o analiză detaliată a istoriei românești privind pedagogia comparată. Aici regăsim consemnată preocuparea crescândă pentru înțelegerea și aprofundarea specificului demersului comparativ, preocupare care a condus la cristalizarea pedagogiei comparate românești, încă din 1860.

Se realizează, totodată, necesarele încadrări conceptuale, analiza îndreptându-se înspre perspectivele interpretative, utile conturării unei definiții personale, care tinde înspre accentuarea semnificației teoretice și, de asemenea, a celei acționale. Pornind de la ideea ca studiul comparativ trebuie să conducă la o înțelegere adecvată a problemelor de educație indigenă, pe baza studierii unor probleme asemănătoare, cu care se confruntă alte popoare care traiesc în condiții diferite, cartea accentuează adevărata valoare a studiilor comparative ce pot fi realizate asupra sistemelor educaționale.

Evidențiem, de asemenea, preocuparea firească pentru abordarea interdisciplinară a fenomenului educațional, considerată de către autor o modalitate de abordare care are la bază creșterea nivelului de complexitate a oricărui act de cunoaștere, specifică postmodernismului. "*Studiile de pedagogie comparată nu pot fi realizate în mod aprofundat și complet fără a avea în vedere datele oferite de alte științe.....pentru că nu este posibil să se studieze sistemele educative ale diferitelor țări fără să se țină seama de structura societății respective, de specificul național, legislație, tradiții..*".

Discursul pledează pentru o deschidere a pedagogiei comparate înspre abordări multiple, absolut necesare celui care compară, în scopul coterării unei viziuni globale asupra faptului educativ privit din perspectivă multiplă. Capitolul se încheie cu abordarea din perspectivă finalistă a cercetărilor pedagogice comparative. Astfel, sunt identificate modalitățile de îmbinare a perspectivei teoretizantă cu cea empirică, în scopul găsirii unei metrii adecvate, absolut necesară procesului de îmbunătățire a sistemului educațional și social și demersurilor predictive ulterioare.

Partea a doua a lucrării recenzate surprinde aspecte referitoare la *Metodologia cercetării pedagogice comparative*, văzută ca modalitate de consolidare a statutului epistemologic al științei în sine. Se accentuează ideea că abordarea comparativă s-a dovedit a fi deosebit de benefică, atât pentru domeniul educațional, cât și pentru alte domenii de cunoaștere, această abordare fiind, la nevoie, completată de alte metode complementare. Toate aceste elemente sunt utilizate într-un context absolut particularizat, în funcție de nevoile și de specificul domeniului implicat și nu putem vorbi de un algoritm universal valabil.

Specificul procesului de documentare în vederea realizării cercetărilor comparative este și el luat în discuție în capitolul al II-lea. Orice investigație presupune o informare exhaustivă prealabilă, cel puțin pentru aspectele mai importante sau esențiale. Rolul parcurgerii materialului documentar poate fi unul decisiv în redirecționarea orientării inițiale, tocmai datorită refocalizării interesului epistemic al cercetătorului și, de aceea, această etapă beneficiază de o detaliere suplimentară.

Etapale cercetării comparative sunt inventariate în sensul surprinderii relației ce se instituie între descriere, interpretare, juxtapunere, comparare, explicare, înțelegere, sinteză etc., privite ca pași necesari a fi parcurși în procesul de abordare comparativă. Alături de metodele fundamentale de cercetare sunt amintite, în text, și acele metode și tehnici auxiliare de cercetare care sprijină procesul de diversificare regăsit în abordarea multilaterală a unui domeniului de cunoaștere atât de ofertant.

Delimitarea specificului cercetării comparativiste și prezentarea detaliată a metodelor care configurează acest act exploratoriu sunt elementele care transformă acest al doilea capitol într-un element consistent de reper pentru clarificarea aspectelor practice și de cercetare specifice. Lucrarea reprezintă o pledoarie pentru abordarea holistică a demersului comparativ, autorul aprofundând elementele ce țin tocmai de integralitatea fenomenului educativ.

Lucrarea este însoțită de o bibliografie consistentă, în care se găsesc reprezentate curente și școli pedagogice dintre cele mai diverse, acest aspect dând consistență întregului act de constituire a unei scrieri pedagogice cum este cea de față. În scopul asigurării vizibilității internaționale și a facilitării accesului la informația din text, acesta este însoțit de două rezumate, în limbile engleză și franceză, menite să contureze reperele teoretice și practice fundamentale regăsite în carte.

În ansamblul ei, lucrarea reprezintă o invitație la un alt fel de lectură pedagogică, necesitate izvorâtă din nevoia de asumare a unor idei și practici educaționale care și-au dovedit deja eficiența, acțiune absolut justificată dacă dorim să perfecționăm sistemele educative care se confruntă cu probleme fundamentale comune. Cultura globalizării, materializată în convergența lingvistică, culturală și ideologică, în universalizarea particularismului, gândirea globală ori învățarea culturală, reprezintă un aspect de noutate și justifică pe deplin apariția acestei lucrări și dau măsura valorii lui.

Ioannis V. Kogulis, *Îmbisericirea elevilor. Pentru o educație religioasă liturgică*, trad. Mihail Filimon, Sibiu, Editura Deisis, 2012, 295 p.

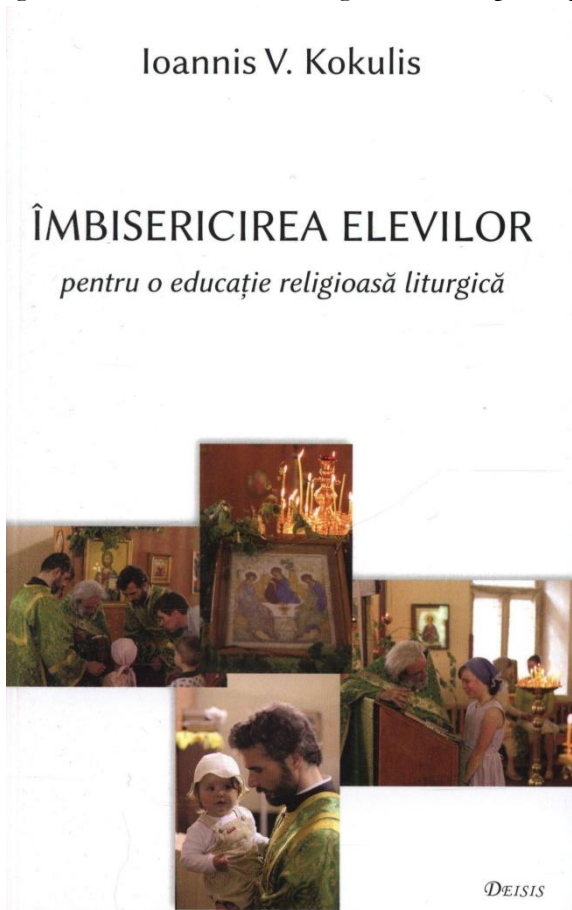
Tradusă și prefațată de către Preasfințitul Părinte Mihail Filimon, Episcopul românilor ortodocși din Australia și Noua Zeelandă, lucrarea *Îmbisericirea elevilor. Pentru o educație religioasă liturgică* a profesorului grec Ioannis V. Kogulis, se constituie, în ciuda vechimii e (căci ediția princeps a apărut, după cum arată prefațatorul în anul 1992; Mihail Filimon, "Pentru o educație religioasă prin îmbisericire – pledoaria unui mare pedagog ortodox", în Ioannis V. Kogulis, *Îmbisericirea elevilor. Pentru o educație religioasă liturgică*, trad. Mihail Filimon, Sibiu, Editura Deisis, 2012, p. 7), atât într-o abordare interesantă pentru spațiul românesc, cât și într-o analiză actuală, ce poate da startul unor fructuoase dezbateri.

Structurată sub forma unei investigații ample, ce reunește atât aspecte ale cercetării istorice, cât și ale celei teologice sau pedagogice, valorificând atât documente școlare din spațiul elen, cât și literatură de specialitate din spațiul german, cercetarea este segmentată în patru părți mari, divizate la rândul lor în mai multe unități tematice mai mici.

În partea introductivă (p. 13-22), autorul prezintă în mod schematic structura volumului, arătând că, importanța pe care a avut-o pentru istoria Greciei moderne Biserica Ortodoxă, a determinat o poziționare specială față de ea a spațiului politic și a celui cultural. Această raportare se plasează într-un fel într-un raport de continuitate cu moștenirea bizantină, de care acest popor este atât de mândru:

"Eforturile speciale de adâncire în credință și în viața ortodoxă, întrucât "cele dumnezeiești trebuie să ne străduim să le învățăm mai mult prin sudori decât prin simplul cuvânt", formează diversitatea noastră, ne naștem cu propria noastră identitate și ne eliberăm de imitațiile despre care ca neam avem o experiență amară. Nimeni nu poate să uite câte s-au întâmplat în statul grec modern, unde mulți responsabili au vrut să ne îndepărteze de civilizația tradițională

bizantină și să șteargă tot ceea ce ținea de lumea de ieri. Printr-un continuu autocontrol, aceste eforturi ne-au ținut în stare de veghe și în paralel au contribuit la "ducerea celor învățate la

desăvârșirea cunoașterii lui Dumnezeu nu printr-un mod unic și simplu, ci printr-unul multiform și variat" (p. 17).

Cel dintâi dintre capitole (p. 24-86), se constituie apoi într-o amplă incursiune istorico-liturgică. Autorul vorbește despre educație în biserica primară, folosindu-se de izvoarele patristice ce oferă informații cu privire la instituția catehumenatului și evoluția ei și merge pe firul cronologic, reliefând modul în care, continuând vechi tradiții ce se metamorfozează din punct de vedere al formei, spațiul pe care el îl are în vedere, s-a preocupat cu seriozitate de educația religioasă a tinerilor. Astfel, după ce vorbește despre modul în care se reflectă imaginea copilului în imnografia Bisericii (p. 42), îmbisericirea lui (p. 31-35), grija prebaptismală și interacțiunile cultico-populare cu privire la ea (p. 36-37), și educația tinerilor în epoca post-bizantină, care era mediată de cult (p. 43-48), analizează evoluția acestor practici în spațiul grec în perioada stăpânirii otomane (pp. 48-51), și în epoca modernă (p.51-71). În finalul analizei, el dedică o cercetare modului în care se reflectă procesul de oferire a educației religioase tinerilor în cărțile de citire pentru școlile primare (pp. 72-87), realizând o amplă prezentare din care rezultă că, în epoca modernă și cele premergătoare ei, procesul educațional se făcea pornind de la cărțile de cult și Scriptură, care constituiau materialul didactic de care se foloseau profesorii atunci când îi inițiau pe tineri în tainele lumii literelor.

Capitolul al doilea (p. 88-140) este dedicat viziunii teologice privitoare la îmbisericirea elevilor. Datorită plasării lui aici, lucrarea este atipică din punct de vedere structural. Astfel, în vreme ce, abordările teologice contemporane pornesc de obicei dinspre general înspre particular, aceasta, deși are în debut anumite aspecte generale, investighează chestiuni particulare în cadrul primului capitol pentru ca, în cadrul celui de-al doilea, să revină la analiza unor aspecte particulare, altminteri de valoare esențială. Acest lucru nu se constituie nicidecum într-un minus al lucrării, ci dimpotrivă, îi dă o notă de seriozitate și profesionalism, arătând că există mai multe chestiuni analizate în profunzime. Acalași lucru se poate spune și despre cel de-al treilea capitol care contextualizează datele prezentate *grosso-modo* în cel anterior (p. 141-219), aplicându-le la contextul, mai particular, dar totuși general, al parohiei.

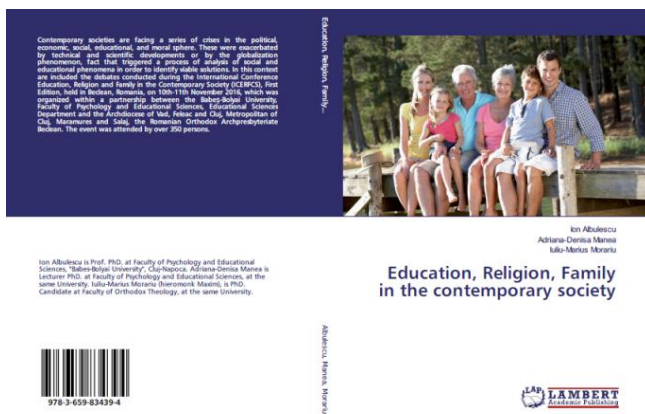
Cea din urmă dintre subunități (p. 220-266), va încerca apoi recalibrarea datelor prezentate și corelarea lor în contextul simbiotic al relației dintre parohie și școală, văzute ca unități familiale *in-extenso* și factori cu valoare complementară în educație alături de familie. În acest context, după prezentarea celor trei noțiuni fundamentale ale titlului ca factori contextuali și sublinierea valențelor lor pedagogic-spirituale, profesorul Kogulis va avansa noțiuni ca "îmbisericirea școlară" (p. 250), educație liturgică (p. 247), sau "repatrierea" cultului în viața familiei (p. 238), propunând noi chei de investigație a educației religioase, dar și elemente ce ar putea ajuta la metronomizarea procesului și la monitorizarea rezultatelor obținute.

Data fiind această panoplie de aspecte și abordări, s-ar putea crede că lucrarea este scutită de metehnele, altminteri indispensabile oricărei cercetări, și de minusuri. Ei bine, nu este așa. Într-un mod ce poate fi definit aproape specific cercetărilor din spațiul cultural elen, lucrarea conține pasaje caracterizate printr-un abuz de bibliografie care, deși poate oferi la o primă vedere impresia unei

investigații serioase cu pretenții savante, se dovedește, la o analiză serioasă, o risipă de timp și spațiu. Și selecția unor citate patristice sau teologice în structura argumentativă lasă de dorit (a se vedea de exemplu p. 41 și p. 41), ele nefiind, după părerea noastră, analizate critic, ci doar plasate în text, fapt ce îngreunează lectura (ar fi putut fi, de exemplu rezumate, fapt ce ar fi dat un caracter mult mai omogen textului). În plus, anumite unități tematice, precum: *Parohia – comunitatea bisericească locală și tinerii ei membri* (p. 141-159), în ciuda titlului altminteri incitant, nu spun nimic nou, ci au fost gândite cel mai probabil ca părți cu valoare isagogică. În contextul în care, lucrări precum cea a părintelui Metallinos (Gheorghios Metallinos, *Parohia – Hristos în mijlocul nostru*, trad. Ioan Ică, Sibiu, Editura Deisis, 2011), oferă o prezentare foarte interesantă și pluridimensională cu privire la acest aspect, nu vedem rostul unei asemenea unități care, în cea mai mare parte reia chestiuni cvasicunoscute.

Dincolo de aceste minusuri însă, cercetarea avută în vedere este una interesantă, ce oferă informații noi și inedite, interesante atât pentru spațiul teologic, cât și pentru cel istoriografic sau pedagogic. În plus, în contextul românesc, unde în ultima vreme se discută intens cu privire la rolul religiei în școli și importanța acestei materii în programa contemporană de învățământ, cercetarea modului în care este văzut acest aspect în alte spații culturale cu același *background* confesional, poate oferi motivații, argumente sau chiar soluții la anumite probleme cu care ne confruntăm, creând în același timp cadrul unei deschideri spre multiculturalitate și dialog, fapt ce ne determină să semnalăm această lucrare și chiar să o recomandăm lecturii și analizei specialiștilor.

Iuliu-Marius MORARIU

Ion Albuлесcu, Adriana-Denisa Manea, Iuliu-Marius Morariu (coord.),
Education, Religion, Family in Contemporary Society - Proceedings of the Conference, Saarbruchen, Lambert Academic Publishing, 2017, 275 p.

Între 10 și 11 noiembrie 2016, la Belean a avut loc conferința

internațională intitulată *Educație, Religie, Familie în societatea contemporană*. Evenimentul, organizat de către Facultatea de Psihologie și Pedagogie a Universității "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca, în parteneriat cu Arhiepiscopia Ortodoxă Română a Vadului, Feleacului și Clujului, Protopopiatul Ortodox Belean, Inspectoratul Școlar Județean Bistrița-Năsăud și primăria orașului gazdă, a

reunit mai multe sute de specialiști în teologie, pedagogie, filologie și istorie din țară și din străinătate și a avut parte de un auditoriu numeros și discuții interesante.

O parte dintre comunicările prezentate aici au fost ulterior publicate în volumul coordonat de domnul profesor universitar dr. Ion Albulescu, doamna lector dr. Adriana-Denisa Manea și Iuliu-Marius Morariu (părintele Maxim), toți de la Universitatea "Babeș-Bolyai" din Cluj-Napoca, în volumul *Education, Religion, Family in Contemporary Society - Proceedings of the Conference*, apărut la editura Lambert Academic Publishing din Saarbruchen (Germania), în acest an. Cele 28 de studii și articole, prefațate de către mai-sus pomenita organizatoare, publicate integral în limba engleză, abordează subiecte interesante, din arealuri tematice diferite.

Personalități ale lumii clericale românești precum Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei al Clujului, părintele profesor Ioan Chirilă, tot de la Cluj, părintele Benedict Vesa (tot de aici), părintele profesor Ștefan Florea, prodecanul Facultății de Teologie Ortodoxă din Târgoviște sau părintele profesor Nicu Dumitrașcu de la Oradea, alături numele mari ale pedagogiei precum domnul profesor Ion Albulescu, domnul profesor Laurențiu Șoitu, domnul profesor Călin Felezeu, profesori din județul Bistrița-Năsăud precum Doina Macarie, Angelo Manea, Ioana Iacob-Mudure sau Adrian Cherhaț, dascăli din străinătate precum părintele profesor Inocent Szaniszlo de la Universitatea din Kosice (Slovacia), sau tineri cercetători precum Adrian-Cosmin Iușan, Iuliu-Marius Morariu, Vlad Toma, Gheorghe Cazacu, Dorian Brașai sau Cătălin Hădădea, își dau concursul în oferirea unor lucrări interesante, care să prezinte anumite probleme ale familiei în societate și să ofere soluții.

Astfel, Înaltpreasfințitul Părinte Arhiepiscop și Mitropolit Andrei vorbește despre relația dintre familie, copii și tineret, educația lor și importanța ei pentru omenirea de mâine (p. 9-18), părintele Inocent Szaniszlo analizează dintr-o perspectivă interdisciplinară porunca a patra a Decalogului (p. 31-50), domnul Călin Felezeu vorbește despre islam din aceeași perspectivă (p. 51-65), domnul profesor Laurențiu Șoitu de la Iași încearcă să realizeze o legătură între cei trei termeni cheie ce titrează manifestarea (p. 71-74), părintele Ioan Chirilă militează pentru redescoperirea valențelor pedagogice și misionare ale familiei (p. 65-70), părintele Benedict Vesa analizează din perspectiva spiritualității itinerarul de la educație la experiență (p. 89-96), părintele Iuliu-Marius Morariu descoperă aspecte educaționale în autobiografia spirituală din spațiul ortodox în secolele 19 și 20 (p. 113-124), Dorian Brașai oferă o perspectivă vetero-testamentară perenă asupra familiei (p. 175-180), părintele profesor Ștefan Florea analizează familia prin prisma documentelor Sinodului panortodox din Creta (p. 181-192), iar părintele inspector Adrian Cherhaț realizează o frumoasă prezentare practică privitoare la situația contemporană a educației religioase în școli (p. 167-174).

Pedagogii oferă și ei, la rândul lor, prezentări interesante. Astfel, doamna Adriana Denisa Manea vorbește despre relația dintre managementul educațional și dinamica modelelor educaționale (p. 75-82), doamna Olga Chiș despre importanța "antrenării" părinților (p. 83-88), doamna Alexandra Oltean, despre relația dintre educație și societate astăzi (p. 97-102), profesorii Ioana și Victor Axentii și Maria Ianioğlu din Republica Moldova despre importanța ascultării în îmbunătățirea

procesului didactic (p. 103-112), mai-sus pomenita doamnă Chiș și doamna Angela Precup despre importanța reînnoirii unei practici pedagogice clasice (p. 125-132), iar doamna Irina Trifan, în colaborare cu aceeași autoare, despre importanța dezvoltării socio-emoționale din primii ani de viață pentru tânăr (p. 133-140).

Nu lipsesc nici abordările pliate pe specificul local, sau cele transdisciplinare. Astfel, Vlad Toma, Iuliu-Marius Morariu, Cătălin Hădădea și Darius Echim de la Cluj-Napoca, se concentrează asupra aspectelor comune din teologie și biologie cu privire la creație (p. 159-166), Gheorghe Cazacu vorbește despre relația dintr-o parte media și opinia publică în Republica Moldova între anii 1989-2016 (p. 203-214), doamna Doina Macarie analizează mai multe proverbe tradiționale românești, arătând relevanța lor educațională (p. 251-262), iar Adrian-Cosmin Iușan vorbește despre situația familiilor românești din localitatea Negriștești în timpul perioadei comuniste (p. 229-240).

Întregul volum se constituie astfel, după cum am încercat să arătăm, într-o frumoasă și interesantă cercetare ce relevă, pe de-o parte, calitatea academică a evenimentului cultural desfășurat în toamna anului trecut la Beclean, oferind posterității o mărturie cu privire la el și, aduce în același timp o frumoasă contribuție la istoria pedagogiei, istoriei, filologiei și teologiei, abordând noi aspecte privitoare la relația dintre educație, religie și familie în societatea contemporană și oferind noi căi de analiză transdisciplinară a lor.

Ioana MOTOGNA

Vasilica Găzdac (coord.), *Book of European Traditional Games*, Cluj-Napoca, Grinta Press, 2017, 150 p.

Prin grija doamnei Vasilica Găzdac, profesor la Școala Gimnazială "Tiberiu Morariu" din Salva, și autoarea mai multor volume în domeniul cercetării istorice și cel al educației, în acest an, la Cluj, a văzut lumina tiparului un volum interesant, intitulat *Book of European Traditional Games*, ce reprezintă materializarea unora dintre activitățile aprofundate în cadrul proiectului "*Bridging Three Generation. Timeless Games and toys*", din care autoarea a făcut parte încă de la

debutul acestuia. În paginile lui sunt reunite mai multe jocuri tradiționale, cu valențe intergeneraționale, din spații precum cel românesc, cel turc, bulgar, francez, irlandez, englez, leton sau italian. Cei care s-au ocupat cu transpunerea lor în scris, descrierea și adaptarea, după normele metodologice în vigoare, au fost profesori din diferite localități ale țărilor menționate.

Dimensiunea multiculturală a lucrării este subliniată nu doar de patternurile culturale ce se regăsesc în paginile fiecărui joc prezentat aici, ci și în multilingvismul ei. Astfel, jocurile sunt descrise în limba română, în cea turcă, bulgară, letonă, engleză, franceză sau italiană. Pentru uniformitate și accesibilitatea diseminării, versiunea în limba originală a fiecărui text, este însoțită de cea în limba engleză.

Lecturându-l, cititorul se poate întâlni cu jocuri precum "*la florărie*" (p. 10-11), "*apă-foc*" (p. 12-13), "*kemps*" (p. 14-15), "*poștașul*" (p. 16-17), "*păsărică, mută-ți cuibul*" (p. 18-19), dar și cu jocul cu păpuși "*Hacivat Karagoz*" (p. 20-28), "*Mangala*" (p. 29-30), "*Beștaș (Cinci pietre)*" (p. 31-34), din spațiul turc, "*Săritura primarului*" (p. 44-45), "*Petru cel Negru*" (p. 46-47), sau "*Kralyu Portalyu*" (p. 48-49), din spațiul bulgar. Alături de ele, multe astfel de jocuri se regăsesc prezentate aici.

Departate de a fi doar o simplă antologie ce-și propune conservarea *in situ*, păstrând elementele definitorii, a unor jocuri și tradiții ce riscă altfel să se piardă, cartea se constituie și într-o frumoasă contribuție științifică, întocmită într-o manieră responsabilă, respectând anumite norme metodologice, și oferind posibilitatea reconstituirii jocului și peste ani. Astfel, în cadrul fiecărui joc, autorul ține să precizeze aspecte precum vârsta copiilor cărora se adresează, durata, numărul jucătorilor, spațiul de joacă și materialele necesare, înainte de a trece la prezentarea propriu-zisă a desfășurării lui. Iată, de exemplu, cum prezintă aceste aspecte doamna Vasilica Găzdac, în prezentarea jocului "*Apă-foc*":

"Vârsta jucătorilor: de la 4 ani în sus.

Numărul copiilor: jocul se joacă cu de la 3 jucători în sus.

Obiective: își dezvoltă atenția.

Spațiul de joacă: Nu necesită un spațiu mare de joc. Se poate juca și în cameră.

Materiale necesare: Este nevoie de o jucărie / Obiect mic" (p. 12).

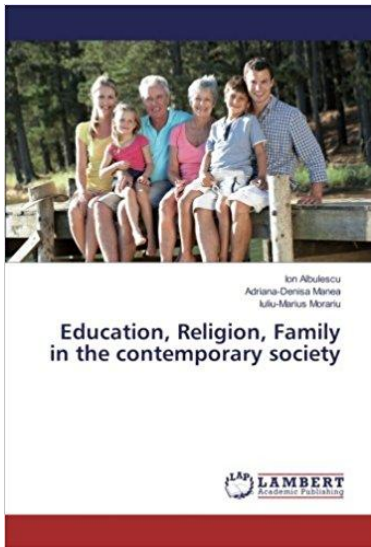
În plus, acolo unde consideră că este necesar, autorii oferă informații cu privire la multiplele variante existente, realizând comparații între ele, sau vorbesc despre istoricul unui joc, context sau răspândire. Așa se întâmplă, de exemplu, în cadrul jocului clasic de joc "*Bellote*", unde autoarea ține să menționeze că:

"La Belot este un joc de cărți foarte răspândit în spațiul francez și unul dintre cele mai populare jocuri din țară. A fost inventat în jurul anului 1920. În terminologia jocului, cuvântul "belote" înseamnă pereche de regi și regine activi. Se joacă de obicei de câte patru jucători, în două echipe, folosindu-se de un pachet de 32 de cărți. Cei doi membri ai echipei sunt așezați față în față, dar în cruciș (pe diagonală)" (p. 56).

Așadar, volumul intitulat în mod sugestiv: *Cartea jocurilor tradiționale europene*, apărut sub coordonarea doamnei profesoare Vasilica Găzdac, se constituie într-o frumoasă și interesantă apariție editorială, ce aduce în fața cititorilor aspecte interesante ale tradiției ludice din spațiul rural al mai multor țări și se constituie deopotrivă într-o încercare de conservare a unor aspecte de tradiție imaterială ce tind să se perimeze sau chiar să dispară, și într-una de a readuce în atenție aspectele acestei tradiții, subliniind perenitatea lor.

Iuliu-Marius Morariu

Ion Albulescu, Adriana-Denisa Manea, Iuliu-Marius Morariu, *Education, Religion, Family in the Contemporary Society*, Saarbrücken, Lambert Academic Publishing, 2017, 275 p.

Rezultat al Conferinței Internaționale "Education, Religion and Family in the Contemporary Society", desfășurată la Beclean în intervalul 10-11 noiembrie 2016, în organizarea Universității "Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca, Facultatea de Psihologie și Științele Educației, Mitropoliei Clujului și a Protopopiatului Ortodox Român Beclean, volumul supus atenției noastre răspunde unei cerințe ce se impunea mediului academic românesc și anume aceea a exportării, diseminării rezultatelor cercetării și în rândul comunității academice internaționale, prin publicații în limbi de circulație. Coordonat de domnul profesor universitar doctor Ion Albulescu, doamna conferențiar universitar doctor Adriana-Denisa Manea și domnul doctorand Iuliu-Marius

Morariu, cercetători ai Universității "Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca și publicat la prestigioasa editură germană Lambert Academic Publishing, volumul reunește studiile unor specialiști consacrați sau în curs de afirmare, concentrate pe mai multe domenii ale cunoașterii: teologie, istorie, biologie, psihologie și psiho-pedagogie.

Volumul, dedicat "*cercetătorilor din câmpul științelor sociale și educaționale, comunității școlare și universitare, înaltului cler și slujitorilor bisericii, oficialilor și reprezentanților statului, familiei și comunităților sociale*" (p. 8), este deschis de un cuvânt introductiv al coordonatorilor (pp. 7-8), care prezintă, într-o manieră succintă, motivația publicării acestei culegeri de studii, precum și structura acesteia.

Urmează cele 26 de studii, semnate de 35 de cercetători din Cluj-Napoca, Iași, Bistrița, Târgu-Mureș, Târgoviște, Cahul, Comrat, Kosice: "Family, Children and Young People, their Education and the Future of Humankind", semnat de Înalt Prea Sfințitul Părinte Mitropolit Andrei Andreicuț (pp. 9-18), "The Moral-Religious Dimension of Education the Democratic Citizenship", semnat de Ion Albulescu și Mirela Albulescu de la Universitatea "Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca (pp. 19-30), "Current Perspective on the Fourth Commandment of God with Regard to Gender Issue", semnat de Inocent-Mária V. Szaniszló de la Universitatea din Kosice (pp. 31-50), "About Islam, Education and Culture", semnat de Călin Felezeu de la Universitatea "Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca (pp. 51-64), "Rediscovering the Pedagogical and Missionary Valences of the Christian Family", semnat de Ioan Chirilă de la Universitatea "Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca (pp. 65-70), "The School Year Starts with the Ecclesiastic Year", semnat de Laurențiu Șoitu de la Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" Iași (pp. 71-74), "Educational Management and the Dynamics of Educational Models", semnat de Adriana Denisa Manea de la Universitatea "Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca (pp. 75-82), "The Role of Coaching in

Parenting", semnat de Olga Chiş de la Universitatea "Babeş-Bolyai" Cluj-Napoca (pp. 83-88), "Education and Experience-the Itinerary from Text to Context. A Theological Perspective", semnat de Benedict Vesa de la Universitatea "Babeş-Bolyai" Cluj-Napoca (pp. 89-96), "The Relationship Between Society and Education Today", semnat de Alexandra Oltean de la Universitatea "Babeş-Bolyai" Cluj-Napoca (pp. 97-102), "Listening-a Manner of Optimizing the Educational Process", semnat de Ioana Axentii, Victor Axentii de la Universitatea "Bogdan Petriceicu Haşdeu" Cahul şi Maria Ianoglu de la Universitatea din Komrat (pp. 103-112), "Educational Aspects in the Spiritual Autobiography from the Orthodox Space of the 19th and 20th Centuries", semnat de Iuliu-Marius Morariu de la Universitatea "Babeş-Bolyai" Cluj-Napoca (pp. 113-124), "Renewing an Old Professional Practice: the Schoolteacher and Educator's Oath", semnat de Angela Precup şi Olga Chiş de la Universitatea "Babeş-Bolyai" Cluj-Napoca (pp. 125-132), "Social and Emotional Development in the Early Years: Foundation For", semnat de Irina Mihaela Trifan şi Olga Chiş de la Universitatea "Babeş-Bolyai" Cluj-Napoca (pp. 133-140), "Education at Crossroads: Global Citizenship and the Contemporary Challenges of Teaching and Learning", semnat de Ioana Mudure Iacob de la Universitatea "Babeş-Bolyai" Cluj-Napoca (pp. 141-148), "The Effective Integration of Students with Disabilities in the School Environment with the Help of Adapted Volleyball", semnat de Oniţa Dinu şi Angelo Aurelian Manea de la Inspectoratul Şcolar Judeţean Bistriţa-Năsăud (pp. 149-158), "Theology and Biology. Aneducational Dimension of the Transdisciplinary Approach Regarding Genesis and Biological Evolution", semnat de Vlad-Alexandru Toma, Iuliu-Marius Morariu, Cătălin Hădădea, Darius Echim de la Universitatea "Babeş-Bolyai" Cluj-Napoca (pp. 159-166), "Religion Education in Schools: Cultural Act and Personal Experience", semnat de Adrian Cherhaş de la Inspectoratul Şcolar Judeţean Bistriţa-Năsăud (pp. 167-174), "Family Zechariah", semnat de Dorian Braşai de la Universitatea "Babeş-Bolyai" Cluj-Napoca (pp. 175-180), "Family in the Light of the Documents of the Holy and Great Synod of the Orthodox Church (Pan-Orthodox Synod) Crete Island-16-27 June 2016", semnat de Ştefan Florea de la Universitatea Valahia Târgovişte (pp. 181-192), "School-Main Factor and Catalyzer of Educational Partnership with the Family", semnat de Emilia-Sanda Cîrceie de la Universitatea "Babeş-Bolyai" Cluj-Napoca (pp. 193-202), "The Role of Mass-Media in Educating the Youth in the Context of Globalization: Between Education, Opinion Forming and Manipulation. Case Study: Mass-Media and the Public Opinion in the Republic of Moldova (1991-2016)", semnat de Gheorghe Cazacu de la Universitatea "Babeş-Bolyai" Cluj-Napoca (pp. 203-214), "The Religion of the Great War as Reflected in the Memoirs of the Romanians from Transylvania and Banat", semnat de Mihai-Octavian Groza de la Universitatea "Babeş-Bolyai" Cluj-Napoca (pp. 215-228), "The Situation of the Romanian Family During the Communist Period in Negrileşti, the County of Bistriţa-Năsăud", semnat de Adrian-Cosmin Iuşan de la Universitatea "Babeş-Bolyai" Cluj-Napoca (pp. 229-240), "The Narrative and the End of Sacredness in Education", semnat de Simona Konradi de la Inspectoratul Şcolar Judeţean Bistriţa-Năsăud (pp. 241-250), "Proverb Capitalization in Terms of Educating the Child of Tomorrow", semnat de

Dorina Macarie de la Universitatea "Babeş-Bolyai" Cluj-Napoca (pp. 251-262), "The Effect of Bullying and Cyberbullying Inprimary School Students Communities", semnat de Lavinia Mirela Mureşan de la Universitatea "Babeş-Bolyai" Cluj-Napoca și Anamária Porkoláb de la Universitatea de Medicină și Farmacie Târgu-Mureş (pp. 263-272).

La o simplă analiză a titlurilor de mai sus, se poate constata cu ușurință faptul că avem de-a face cu o serie de cercetări din câmpul teologiei, istoriei, biologiei, psihologiei și psiho-pedagogiei, ce oferă volumului supus atenției noastre valoarea unei lucrări interdisciplinare. De asemenea, se poate observa că tânăra generație de cercetători, a cărei reprezentanți semnează majoritatea studiilor, imprimă un suflu nou asupra domeniilor de cercetare abordate.

Parcurgerea studiilor publicate în acest volum evidențiază un efort considerabil, un volum de muncă enorm, precum și bogăția informațiilor documentare, toate acestea îndemnându-ne să felicităm atât strădania editorilor, cât și cea a autorilor pentru apariția acestei lucrări.

Mihai-Octavian GROZA